

מה שאין כן חנוכה שלא נכתב בפירוש כלל בתורה שבכתב, וגם כל הלכות חנוכה לא נכתבו כלל במשנה.

וביאור ענין זה מושרש בהבדל בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, מבואר בהבדל בין משה רבנו מקבל התורה שבכתב לר' עקיבא שהיה ראש התורה שבעל פה. כאשר נולד משה רבנו נתמלא כל הבית אורה, וניתנה לו תורה במתנה. וכבר עמדו חז"ל על ההבדל בין משה רבנו ליהושע, שאף ש"פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה", ועם כל זה היה איזה השגה ביהושע בזה היה חסר משהו במשה רבנו ליהושע, דהיינו שכיון שליהושע נתגלה הרבה פחות, הוא היה צריך לעמול הרבה יותר ומתוך העמל הגדול וההשתוקקות זכה להשגות מסוימות שמשה רבנו עצמו לא זכה להן.

וכמו שכתב רבנו החתם סופר על שמו בן נון שרמז לשער הנ' שנתגלה לו ולא למשה רבנו¹. וזה כלל גדול ברוחניות שאין בכלל מאתיים מנה, וכל אחד יש לו את הבחינה המיוחדת שלו.

השיא של הדרגה הזאת, הסמל לדורות של זכיה בתורה מתוך עמל והשתוקקות, היה ר' עקיבא, שלא קיבל שום מתנה, במשך מ' שנה ניסה ללמוד ולא עלה בידו. עד שזכה ללמוד קל וחומר מאבנים שחקו מים. ואחרי זה יגע יגיעה נוראה בתורה עד שזכה למה שזכה. וזה היסוד של תושבע"פ, שניתן לזכות בה מתוך רק עמל ויגיעה, ולא מקבלים אותה כמתנה ברורה ומפורשת.

1. וכ"ה במגלה עמוקות וז"ל: קרא בן נון בחיריק מל' בין תבין את אשר לפניך לפ' שהשיג נ' שערי בינה. וז"ס מ"ש בשבת פרק 'הבונה' אתו דרדקי לבי מדרש שאפי' בימי יהושע בן נון לא אתאמר כויתיהו אל"ף בי"ת, אל"ף בינ"ה והכוונה על סוד שער א' שהיה חסר מבינ"ה והוא שער החמישים שהשיג יהושע לכן א' יהושע ב"ן נון. [ואמנם יש גם בחינה, כמה שהיה שער הנ' אצל יהושע, אצל משה רבנו היה בכלל שערי מ"ט בינה ואכמ"ל].